

Broj: 01-02-14803-1/17
Zenica, 31.10.2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA
n/r predsjedavajuće
ul. Hamdije Kreševljakovića 3
71000 SARAJEVO

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA
SARAJEVO

Primljeno:	03-11-2017		
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02-02	699	17	

**PREDMET: Zaključak sa 49. sjednice Skupštine Zeničko-dobojskog kantona s priložima, dostavlja se
VEZA: Vaš e-mail od 06.06.2017. godine i akt broj: 02-02-699/17 od 05.06.2017. godine**

Postupajući po Vašem e-mailu od 06.06.2017. godine i aktu broj: 02-02-699/17 od 05.06.2017. godine, kojim ste tražili dostavljanje mišljenja skupština kantona na Nacrt Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom, a koji je u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona zaprimljen 07.06.2017. godine na službenu e-mail adresu Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, u prilogu Vam dostavljamo Zaključak Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, broj: 01-02-14803/17 od 30.10.2017. godine, donesen na 49. sjednici Skupštine Zeničko-dobojskog kantona održanoj 30.10.2017. godine, kojim je utvrđeno mišljenje Skupštine Zeničko-dobojskog kantona povodom dostavljenog Nacrta Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom.

U prilogu navedenog Zaključka Skupštine, kao njegov sastavni dio nalazi se Zaključak Vlade Kantona broj: 02-37-14503/17 od 20.10.2017. godine, kao i Mišljenje Ministarstva zdravstva broj: 11-02-13372-2/17 od 17.10.2017. godine, sa mišljenjima određenih institucija o istom, izuzev dijela mišljenja Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK koji se odnosi na član 29. stav 1. tačka a) i b) na dostavljeni Nacrt Zakona koje je Vlada Zeničko-dobojskog kantona prihvatila svojim zaključkom broj i datum gornji, kao i mišljenje skupštinske Komisije za rad, socijalnu politiku, izbjeglice i zdravstvo sadržano u njenom izvještaju broj: 01-35-14377-1/17 od 27.10.2017. godine i isti se smatraju mišljenjem Skupštine Zeničko-dobojskog kantona datim na Nacrt Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom.

Također u prilogu zaključka se nalazi i Izvod iz transkripta sa 49. sjednice Skupštine u kome su sadržane sve primjedbe, prijedlozi i sugestije poslanika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, iznesene tokom vođenja rasprave po Nacrtu ovog zakona.

Navedeni Zaključak Skupštine, sa pomenutim priložima, dostavljamo vam kako bi u toku provođenja dalje propisane procedure za donošenje navedenog zakona u Federaciji BiH, imali u vidu dato mišljenje Skupštine Zeničko-dobojskog kantona povodom dostavljenog Nacrta Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom,

S poštovanjem,

PRILOZI: Kao u dopisu

DOSTAVLJENO:

- 1 x Naslov,
- 1 x Vlada Kantona, n/r sekretara
- 1 x Federalno ministarstvo zdravstva, n/r ministra Titova 9, 71000 Sarajevo
- 1 x Ministarstvo zdravstva Ze-do kantona, n/r ministra
- 1 x Kantonalna bolnica Zenica, Centar za humanu reprodukciju Zenica, n/r direktora KB Zenica i n/r načelnika dr. Ermina Čehića,
- 1x Zavod zdravstvenog osiguranja Ze-do kantona, n/r direktorice
- 1x Udruga za neplodnost FBiH - putem Ministarstva zdravstva Ze-do kantona ,
- 2 x U Registrator 49. sjednice Skupštine/05-03

SEKRETAR
Ibrahim Avdagić

Na osnovu člana 99. stav 1., a u vezi sa članom 102. stav 2. i članom 106c. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona - Novi Prečišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 7/12 i 12/13), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 49. sjednici, održanoj dana 30.10.2017. godine, donijela je:

ZAKLJUČAK

I.

Skupština Zeničko-dobojskog kantona ovim zaključkom utvrđuje svoje mišljenje povodom dostavljenog Nacrta Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom.

II.

Mišljenje Ministarstva zdravstva broj: 11-02-13372-2/17 od 17.10.2017. godine, sa mišljenjima određenih institucija o istom, izuzev dijela Mišljenja Zavoda zdravstvenog osiguranja koji se odnosi na član 29. stav 1. tačka a) i b) na dostavljeni Nacrt zakona koje je Vlada Zeničko-dobojskog kantona prihvatila svojim Zaključkom broj: 02-37-14503/17 od 20.10.2017. godine i dostavila u skupštinsku proceduru, čini sastavni dio i ovog Zaključka, kao i mišljenje skupštinske Komisije za rad, socijalnu politiku, izbjeglice i zdravstvo sadržano u njenom izvještaju broj: 01-35-14377-1/17 od 27.10.2017. godine i isti se smatraju mišljenjem Skupštine Zeničko-dobojskog kantona datim na Nacrt Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom.

III.

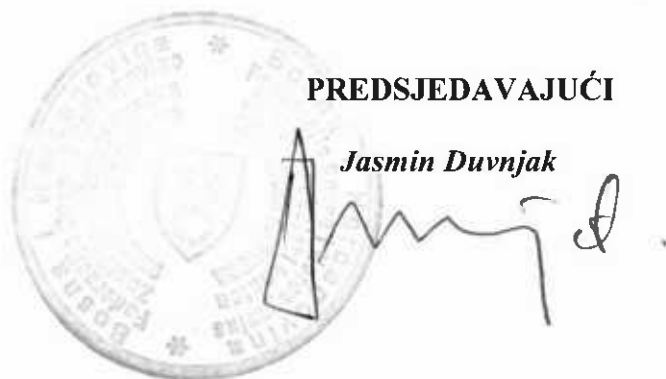
Sve primjedbe, prijedlozi i sugestije poslanika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, iznesene tokom vođenja rasprave o Nacrtu Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom, bit će, zajedno sa ovim Zaključkom, u vidu izvoda iz transkripta sa 49. sjednice Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, dostavljene Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, kao i mišljenje nadležne skupštinske Komisije za rad, socijalnu politiku, izbjeglice i zdravstvo sadržano u njenom izvještaju, radi provođenja dalje propisane procedure za donošenje zakona u Federaciji BiH.

IV.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 01-02-14803/17
Datum, 30.10.2017. godine
Zenica

PREDSJEDAVAJUĆI
Jasmin Duvnjak

T-7

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 7/10), na prijedlog Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 115. sjednici, održanoj 20.10.2017. godine, d o n o s i

SKUPŠTINA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA			
Primljeno		25.10.2017.	
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01-	37-	14503	/17

ZAKLJUČAK

I

Prihvata se Mišljenje Ministarstva zdravstva, broj: 11-02-13372-2/17 od 17.10.2017. godine, na Nacrt Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom.

II

Zaključak sa Mišljenjem iz tačke I. dostavlja se Skupštini Zeničko-dobojskog kantona na dalje postupanje.

III

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-37-14503/17.
Datum, 20.10.2017. godine
Zenica

DOSTAVLJENO:

- 1x Skupština Zeničko-dobojskog kantona,
- 1x Stručna Služba Vlade,
- 1x Ministarstvo zdravstva,
- 1x a/a.

Broj: 11-02-13372-2/17
Zenica, 17.10.2017. godine

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
VLADA

PREDMET: Mišljenje o Nacrtu Zakona o liječenju neplodnosti bimedicički potpomognutom oplodnjom, dostavlja se

Aktom Skupštine Zeničko-dobojskog kantona broj: 01/02-02-8523-1/17 od 08.06.2017. godine, zatraženo je da se u skladu s aktom Predsjedavajuće Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine broj: 02-02-669/17 od 05.06.2017. godine, dostavi mišljenje na Nacrt Zakona o liječenju neplodnosti biomedicički potpomognutom oplodnjom.

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Poglavlju III član 2. pod b) i članu 3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Prema navedenim odredbama predviđena je podijeljena nadležnost federalne vlasti i kantona u području zdravstva, s tim da:

- federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču ove nadležnosti (član III 3. stav 3),

- kantoni imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III 3. stav 4.),
- u skladu sa potrebama ovlaštenja u području zdravstva ostvaruju se od strane kantona koordinirano od federalne vlasti (član III 3. stav 1.), pri čemu federalna vlast uzima u obzir različite

situacije u pojedinim kantonima i potrebu za fleksibilnošću u provođenju (član III 3. stav 3.).
Dana 09.10.2017. godine Ministarstvo zdravstva je u saradnji sa Federalnim ministarstvom

zdravstva, organizovalo i provelo Javnu raspravu o Nacrtu Zakona o liječenju neplodnosti biomedicički potpomognutom oplodnjom. Na javnoj raspravi pismeno su dostavljene primjedbe dr.med.sci. Čehića Ermina, Centar za humanu reprodukciju, Kantonalne bolnice Zenica, Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i Udruge za neplodnost FBiH, dok drugih primjedbi nije bilo.

Uzimajući u obzir i prihvatajući kao svoje pismeno dostavljene primjedbe na javnoj raspravi o Nacrtu Zakona o liječenju neplodnosti biomedicički potpomognutom oplodnjom, Ministarstvo zdravstva daje slijedeće

MIŠLJENJE

Kantonalna bolnica Zenica, Centar za humanu reprodukciju, dostavila je sljedeće primjedbe:

Timovi koji rade biomedicički potpomognutu oplodnju moraju biti predvođeni subspecijalistom iz domena humane reprodukcije, jer je takva praksa u EU, a takve su i preporuke FIGO-a, a liječnici koji se bave biomedicički potpomognutom oplodnjom duže od 5 godina mogu biti dio tima, *ovu primjedbu treba ugraditi u član 9. stav 1. tačka b) Nacrta Zakona.*

Povjerenstvo koje imenuje Federalno ministarstvo zdravstva treba da čine subspecijalisti iz humane reprodukcije ili doktori znanosti iz oblasti humane reprodukcije, *ovu primjedbu treba ugraditi u član 19. stav 2. Nacrta Zakona.*

Nacrt Zakona ne propisuje mogućnosti heterologne oplodnje uz nabavku sjemena iz ovlaštenih ustanova unutar EU, što bitno mijenja mogućnost djelovanja u ovoj oblasti, a time i uspješnost metoda biomedicinski potpomognute oplodnje. Isto tako uskraćuje pravo na potomstvo za preko 25% pacijenata koji se liječe od neplodnosti, te na taj način predstavlja izuzetak u zakonodavstvu EU, *ovu primjedbu treba regulisati u odgovarajućim odredbama Nacrta Zakona.*

Nacrtom Zakona propisane su veoma visoke sankcije za zdravstvenu ustanovu koja vrši biomedicinski potpomognutu oplodnju, a ne prati ishod trudnoće ili eventualni porod, a nije propisana obaveza dostavljanja navedenih podataka zdravstvenoj ustanovi od strane pacijenta, pa samim tim ni sankcije za pacijente koji ne prijave ishod trudnoće ili eventualni porod. Nacrtom Zakona zdravstvenoj ustanovi nije dato ovlaštenje da traži podatke o ishodu trudnoće ili postupka od pacijenta, a niti da vrši provjere navedenog, iz čega proizilazi da je neopravdano propisivanje sankcije za zdravstvenu ustanovu, iz razloga što nije jasno propisana zakonska obaveza pacijenta da navedene podatke blagovremeno dostavi zdravstvenoj ustanovi, kao i sankcija u slučaju ne dostavljanja navedenih podataka, pa stoga *ovu primjedbu treba regulisati odgovarajućim odredbama Nacrta Zakona.*

Imajući u vidu navedeno, ne postoji realna mogućnost zdravstvene ustanove da prati rezultate i ishod eventualno postignute trudnoće kako to obvezuje Nacrt Zakona, iz razloga što je dugotrajna pohrana spolnih stanica ili embrija u pravilu do 5 godine od dana pohranjivanja, sa mogućnosti produženja za još 5 godina u izuzetno opravdanim medicinskim slučajevima (član 51. stav 3.), zbog čega bi se biomedicinski potpomognuta oplodnja trebala obavljati samo u javnim ustanovama (to iz razloga što se kriprezervacija istih u privatnim ustanovama bazira na dovršetku jednog postupka biomedicinski potpomognute oplodnje iz više jajnih stanica u tijeku jedne godine), *ovu primjedbu treba ugraditi u odgovarajuće odredbe Nacrta Zakona.*

Predlažemo da se Zakonom propiše obaveza da svaka privatna ustanova koja obavlja postupke biomedicinski potpomognute oplodnje, mora imati ugovor sa nekom javnom ustanovom koja se bavi istom djelatnošću, vezano za dovršetak započetih postupaka biomedicinski potpomognute oplodnje i prenos kriprezerviranih gameta i embrija u slučaju prestanka rada privatne zdravstvene ustanove, nalogom inspekcijskih organa ili iz drugih razloga. Navedeno je neophodno u cilju zaštite pacijenata, njihovih gameta i embrija, te je *ovu primjedbu potrebno ugraditi u odgovarajuće odredbe Nacrta Zakona.*

Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona dostavio je primjedbu na član 29. Nacrta Zakona kojim je propisano pravo na biomedicinski potpomognutu oplodnju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, te predlaže izmjenu člana 29. stav 1. tačka a) tako da umjesto tri pokušaja intrauterineinseminacije, treba propisati dva pokušaja, a u tački b) istog člana umjesto pet pokušaja vantjelesne oplodnje, treba propisati tri pokušaja. *Predlažemo da se ova primjedba ugradi u navedenu odredbu Nacrta Zakona.*

Udruga za neplodnost FBiH, dostavila je primjedbu da je sa pozicije pacijenta neprihvatljiva činjenica da se heterogena oplodnja striktno zabranjuje, čime jedan dio pacijenata ostaje uskraćen za kvalitetno liječenje, uz obrazloženje da ničija vjerska načela ne mogu biti nametnuta većini da ne koriste benefite navedenog Zakona, te je *ovu primjedbu potrebno ugraditi u odgovarajuće odredbe Nacrta Zakona.*

Udruga ističe pitanje „samostalne roditeljke“, odnosno žene koja je nakon smrti muža nastavila postupak vantjelesne oplodnje, te na svijet donijela blizance, koje Zakon ne prepoznaje kao djecu svog oca, te je u njihovim rodnim listovima upisano otac „nepoznat“. Navedena *primjedba je neprihvatljiva jer nije predmet ovog Zakona, navedeno je potrebno regulisati propisima iz oblasti koja se odnosi na upis činjenice rođenja u matične knjige.*

Udruga ističe da pravo na roditeljstvo ne smije biti privilegija bogatih i kreditno sposobnih

parova, niti privilegija onih koji žive u kantonima koji djelimično refundiraju troškove lijekova, te da svi pacijenti moraju imati ista prava i mogućnost da se kvalitetno liječe bez obzira gdje žive. *Navedena primjedba je neprihvatljiva jer je to pitanje riješeno članom 29. Nacrta Zakona.* Imajući u vidu navedeno Ministarstvo zdravstva predlaže Vladi da usvoji ovo Mišljenje.

S poštovanjem,

Prilog:

1x Primjedbe KBZ Centar za humanu reprodukciju

1x Primjedbe Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK

1x Primjedbe Udruge za neplodnost FBiH

Dostavljeno:

1x Naslov,

1x a/a

MINISTAR

Dagoljub
Dagoljub Brenjo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona
e-mail: kzzo.zo@bih.net.ba

Broj: 02-37-5399-1/17
Zenica, 04.08.2017. godine

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

PREDMET: Mišljenje o Nacrtu (federalnog) Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom – dostavlja se
- veza: akt Skupštine Zeničko-dobojskog kantona broj: 01/02-02-8523-1/17 od 08.06.2017. godine

Dana 09.06.2017.godine zaprimili smo dopis Skupštine Zeničko-dobojskog kantona broj: 01/02-02-8523-1/17 od 08.06.2017. godine kojim se od Zavoda traži da da mišljenje na Nacrt (federalnog) Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom. Vezano za navedeno obavještavamo Vas o sljedećem:

Zavod zdravstvenog osiguranja ima samo jednu primjedbu na predmetni Nacrt Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom i ista se odnosi na član 29. predmetnog zakona kojim je regulisano pravo na biomedicinski potpomognutu oplodnju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

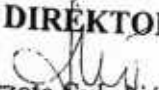
Naime, smatramo da u članu 29. stav 1. tačka a) umjesto tri pokušaja intrauterine inseminacije treba da budu predviđena dva pokušaja, dok u tački b) istog člana umjesto pet pokušaja vanjajesne oplodnje treba da budu predviđena tri pokušaja.

Molimo Vas da dostavljeno mišljenje prosljedite Vladi Zeničko-dobojskog kantona.

S poštovanjem,

DOSTAVLJENO:

1x Naslov
1x Služba za pravne i opće poslove
1x a/a

DIREKTORICA

Mirzeta Subašić, dipl.oec.

Zenica, dr. A A Borića 28B, tel: +387 32 401 070, fax: +387 32 401 075.
Depozitni račun - KM, IK Banka D. D. Zenica 134010000002157, Regist. kod: Kantonalni sud Zenica pod brojem UII-1081, ID
UIO: 218306150006 ID PU: 4218306150006, Porezni broj: 05003164,

Poslovnice ZZO:
Ereza, Završobih-a 2 Tel: 032 789 180
Doboj-Jug, Maluzići bb Tel: 032 699 111
Kakanj, Alije Izetbegovića 50 Tel: 032 557 820
Maglej, Ilijaše Smajlagića bb Tel: 032 609 151
Olovo, Branilaca Olova bb Tel: 032 828 050
Tešanj, Braće Pabrić bb Tel: 032 656 200

Zavidovići, Branilaca grada bb Tel: 032 877 767
Zenica, dr. A Aska Borića 28b Tel: 032 401 071
Žepče, Ulica prva Tel: 032 880 606
Usora, Srednja Omanjska bb Tel: 032 895 257
Vareš, Zvijezda 6 Tel: 032 849 070
Visoko, Branilaca Bosne 11 Tel: 032 731 151

Poštovani,

Prije svega želim da se zahvalim dr. Hasanoviću koji me uključio u raspravu i omogućio da se čuje glas pacijenata zbog kojih bi se zakon o BMPO u konačnici i trebao postojati. Moram se osvrnuti na nacrt iz attachmenta koji ste podijelili, te na žalost konstatovati da je trenutno u opticaju puno rigorozniji nacrt koji je gospoda iz vlade nedavno usvojila, a koji vam ujedno šaljem da pogledate. Sa pozicije pacijenata je neprihvatljiva činjenica da se heterologna oplodnja striktno zabranjuje, čime jedan dio pacijenata ostaje uskraćen za kvalitetno liječenje. Smatramo da ničija vjerska načela ne smiju biti nametnuta većini, kao i da bi svaki pacijent/ica trebao/la da odabere nastavak liječenja u skladu sa preporukom ljekara i vlastitim ubjedenjem. U konačnici, niko vas ne može natjerati na nešto što ne želite, kao i da koristite benefite zakona o BMPO ako se to protivi vašim uvjerenjima. Prije 2012. godine je postojao određeni broj pacijenata koji su zbog onkoloških problema bili prinuđeni sačuvati svoje spolne stanice: u prvom redu spermatozoide van granica BiH. SDP-ov nacrt je tu problematiku donekle tretirao, ali ovaj novi nacrt iz 2017. isključuju svaku mogućnost da parovi spolne stanice ili embrije prebace iz drugih zemalja u BiH. 2015. godine sam bila svjedok apsurdnosti ovakve pozicije pacijenata kada je par pokušao da prebaci uzorak iz Hrvatske, te se suočio sa nemogućim Federalnog ministarstva zdravstva da se uhvati u koštac sa problemom, i koji ovaj transport tretira kao "uvoz organa". Vjerovali ili ne četiri epruvete zamrznutih spermatozoida se tretira kao bubreg, te vi morate dobiti dozvolu za uvoz kao i kontaktirati carinu da procijeni "vrijednost" uvezene robe. Situacija je bila veoma stresna jer se uzorak mora transportovati 5-8 sati na temperaturi od -197 C. Na sreću para njihovo strpljenje i tromjesečna agonija oko transporta je uspješno završena, te oni danas imaju zdravu djevojčicu začetu u klinici u BiH. Već nekoliko puta sam pominjala i samostalnu roditeljku, tj. ženu koja je nakon smrti muža nastavila postupak vantjelesne oplodnje te na svijet donijela blizance, danas stare tri godine. Zakon ne prepoznaje ovu djecu kao djecu svog oca, te je u njihovim rodnim listovima otac "nepoznat". Pred majkom je dug put dokazivanja očinstva pred sudom, te je pitanje da li će sud ikada priznati očinstvo čovjeku koji je na samrtni suprug molio da nastavi, što ona može dokazati notarskom izjavom svjedoka, medicinskom dokumentacijom i DNA testom.

U vremenu u kome ostatak Europe raspravlja o surogat majčinstvu i kada se priča o proširenju definicije neplodnosti od strane WHO koja će ženama bez partnera omogućiti tretman, mi nismo u stanju da se pomjenimo sa mrtve tačke već više od tri godine i raspravljamo o banalnostima... Sva rasprava se svodi na priču koliko diskriminatorni smijemo biti, a ne kako na najbolji način pomoći pacijentima. S obzirom da sam u martu bila na konferenciji o neplodnosti koju je organizovao Fertility Europe, krovna organizacija udruženja neplodnih osoba u Europi, gdje smo u Evropskom parlamentu imali prezentaciju, mišljenja sam da će se veoma brzo donijet zakon na nivou EU koji će članicama nametnuti jednake uslove liječenja te sankcionisati svaki oblik diskriminacije kao što je naša nesretna heterologna oplodnja.

Još jedanput moram iskazati zabrinutost zbog postojanja velikog broja nacrti jednog te istog zakona, što dodatno zbunjuje same pacijente. U nekoliko navrata nam je sugerisano da je bolje imati bilo kakav zakon nego nikav, i na žalost moram reći da se s tim ne slažemo. Natjerani smo da godinama čekamo zakon i zaista nismo spremni čekati na "ispravke" nedostataka u vidu amandmana još deset godina. Za vrijeme dok se svi drugi interesi stavljaju ispred naših, dok se raspravlja o tome da li se embriji smiju zamrzavati, koji broj jajnih stanica se smije oploditi i da li parovi smiju imati pravo da odaberu kliniku za liječenje ili ne, jedna žena se izlaže strašnim torturama zbog činjenice da je izlažete hormonalnim stimulacijama svaki put iznova i iznova. To znači da se ljudi psihološki i finansijski iscrpljuju, da im dragocjeno vrijeme prolazi i da svake godine nekoliko hiljada ljudi gubi mogućnost da se ostvare kao roditelji.

Pravo na roditeljstvo ne smije biti privilegija bogatih i kreditno sposobnih parova, niti privilegija onih koji žive u kantonima koji djelimično refundiraju troškove liječenja. Svi ljudi u BiH moraju imati ista prava i istu mogućnost da se kvalitetno liječe bez obzira da li žive u Sarajevu, Bijaću ili Livnu.

Za sve komentare i dodatna pitanja vam rado stojim na raspolaganju.

S poštovanjem,
Indiana Husić-Šabanović

Podpisana: Udruga za neplodnost FBiH

• Postovani,

iako smo kasno dobili prednacrt zakona o BMPO, špokusat cu iznijeti nekoliko temeljnih primjedbi:

- tomovi koji rade BMPO moraju biti predvodjeni subspecijalistom iz domena humane reprodukcije jer je takva praksa u EU, a takve su i preporuke FIGO-a, a lijecnici koji se bave BMPO dulje od 5 godina mogu biti dio tima.

- Povjerenstvo koje imenuje FMZ treba da cine subspecijalisti iz humane reprodukcije ili doktori znanosti iz oblasti humane reprodukcije

- nepostojanje mogucnost heterologne oplodnje uz nabavu sjemena iz ovlastenih ustanova unutar EU bitno mijenja mogucnost djelovanja u ovoj oblasti, a time i uspjesnost metoda BMPO. Isto tako uskracuje pravo na potomstvo za preko 25% pacijenata koji se lijece od neplodnosti te predstavlja izuzetak u zakonodavstvu EU.

- veoma je vazno napomenuti da fizicki, niti zakonski nismo u mogucnosti pratiti rezultate i ishod eventualno postignute trudnoce, kako nas prednacrt obvezuje. To iz razloga sto zakonski nigdje nisu predvidjene sankcije za pacijente koji ne prijave ishod trudnoce ili eventualni porod, a ustanove koje vrse BMPO ne mogu nasilno traziti podatke o ishodu trudnoce ili postupka niti provjeravati po drugim kantonima/zupanijama i entitetima. Istovremeno predlozene su i sankcije za ustanove koje ne izvrse ovu obvezu sto je paradoks.

- dugotrajna pohrana spolnih stanica ili embrija (dulje od jedne godine a do 5 godina sa mogucnoscu produljenja - calanak 51. i stvak 3) bi se trebala obavljati samo u javnim ustanovama (to iz razloga sto se kriprezervacija istih u privatnim ustanovama bazira na dovrsetku jednog postupka BMPO iz vise jajnih stanica u tijeku jedne godine). Sve ostalo ostavlja mogucnost manipulacije

- predlazemo da svaka privatna ustanova koja obavlja postupke BMPO mora imati ugovor sa nekom javnom ustanovom koja se bavi istom djelatnoscu, o dovrsetku zapocetih postupaka BMPO i prenosu kriprezerviranih gameta i embrija u slucaju zatvaranja privatne ustanove (takve smo slucajeve imali kod inspekcijskog zatvaranja pojedinih privatnih ustanova, ali i kod privatnih ustanova koje su iz ekonomskih razloga prestale da rade). To u cilju zastite pacijenata, njihovih gameta i embrija.

To su prve opsake na prednact, a temeljne primjedbe iznijet cemo tijekom javne rasprave.

S postovanjem,

Dr. med. sci. Ermin Čehić.

Centar za humanu reprodukciju Zenica

Prim. dr. sc. Ermin Čehić
specijalist ginekologije i opstetricije
subspecijalist humane reprodukcije

Broj: 01-35-14377-1/17
Zenica, 27.10.2017. godine

Na osnovu člana 22. i 40. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona-Novi Prečišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 7/12 i 12/13), Komisija za rad, socijalnu politiku, izbjeglice i zdravstvo Skupštine Zeničko-dobojskog kantona na 32. sjednici, održanoj 26.10.2017. godine, razmatrala je sljedeći:

DNEVNI RED

1. **Nacrt Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom**
- Utvrđivanje mišljenja Skupštine Zeničko-dobojskog kantona -

o čemu Skupštini Zeničko-dobojskog kantona podnosi sljedeći:

IZVJEŠTAJ

T/1

Po završenom razmatranju federalnog Nacrta Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom, Komisija je podržala mišljenje Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, dato na Nacrt navedenog akta i na primjedbe koje su iznesene u pismenoj formi u okviru javne rasprave koju je organizovalo Ministarstvo, a koje je Vlada Kantona prihvatila Zaključkom broj: 02-37-14503/17 od 20.10.2017. godine, te je jednoglasno predložila Skupštini Kantona da pomenuto mišljenje Ministarstva zdravstva bude sastavni dio zaključka Skupštine Kantona kojim će se utvrditi Mišljenje Skupštine po Nacrtu pomenutog federalnog Zakona.

Pored iznesenog stava, Komisija je podnijela i sljedeće primjedbe na Nacrt navedenog federalnog Zakona:

- 1) Primjedba na član 19. stav (2) tačke a): *Da se u sastav Komisije za primjenu postupka biomedicinski potpomognute oplodnje mogu imenovati osim doktora medicine i specijalista ginekologije i akušerstva sa najmanje pet godina iskustva u oblasti humane reprodukcije ili sa subspecijalizacijom iz humane reprodukcije, kao i doktori medicine-ginekolozi sa najmanje deset godina radnog staža.*
- 2) Primjedba na član 19. stav (2) tačke e): *Da se iza riječi "bachelor prava" dodaju riječi „sa 240 ECTS bodova“.*
- 3) Primjedba na član 40 stav (2): *Da timovi biomedicinskih stručnjaka koji rade na biomedicinski potpomognutoj oplodnji mogu biti predvođeni i doktorom medicine-ginekologom sa najmanje deset godina radnog staža.*

Dostaviti:

- 1x Poslasticima Skupštine Kantona/05-03,
- 1x Vlada Kantona,
- 1x Ministarstvo zdravstva,
- 1x Predmet 32. sjednice Komisije/04-02

ODAVAJUĆI

Pržić, s.r.